

עלי קפנה

בין אשדוד לקיסריה

ובכילו תיקים מרובי? וייצמן חפץ רווקא בתיק הביטחון. אברחצירא היה מעריף ששותפו יחפשו בתיק האוצר, ואילו מיספר שרים בליכוד אמרו לי: "ומה עם תיקהחוק? מדוע שלא יהיה שרהחוק?"

התיק השני, תיקה של תמ"י, לא יהיה תיקהחוק, כמצופה. אברחצירא מעריף תיק ביצועי יותר, כגון משרד המיסור והתעשייה או משרד השיכון והבינוי, או אפילו להחזיר את הגלגל אחורה — למשרד העבודה והרווחה.

פרט לבחירת התיקים האהובים עליהם, ויכולו השניים גם להכתיב מועמדים לתיקים אחרים, ולהטיל וטו במקרים קריטיים. לדוגמה: **יגאל כהן-אורגד**, יש להתייחס, לא ויכל להמשיך בתפקידו לאור וטו כזה שנוודאי יזכה בתמיכה בקרב הליברלים החפצים בתיק (בעיקר מנהיגים) ובקרב יריביו, המתרבים מיום ליום בחרות. גם שינויים אחרים עשויים לחול בעיקבות דרישות השניים, כגון הגדלת מספר חברי הוועדה המנהל של רשות השידור משיבעה ועד... העיקר **ששולם דנינו** (תמ"י) ייכלל במיספר הסופי, ועוד ועוד שינויים כדי הרמיון הפורה בין אשדוד לקיסריה. ותאמינו לי, הם יקבלו כל מה שהם רוצים!

מיד עם היוודע תוצאות ספירת קולות החיילים, בשעות שבין הערביים של יום חמישי, התקשר **עזר וייצמן** עם **אהרון אברחצירא** למשרדו שבתל אביב, ועשה עימו הערכת מצב: שניים אלו, הסתבר, מהווים חסימה לממשלה בראשות הליכוד, בהעניקם למערך 60 מנדטים, אך — בכוחם גם להעניק את השליטון לליכוד (63 מנדטים).

שיתוף הפעולה ההדוק בין השניים הוא כדלקמן: אברחצירא מעניק את כישוריו וניחוחו המניפולטוריים, ואילו וייצמן את מנדטיו.

השניים נוטים רגשית לשתף פעולה עם המערך, אולם אם לא תחול הפתעה, ואחת המפלגות הדתיות לא תערוק לקואליציה עם המערך (ב"יחד" ותמ"י מעריכים שהמפד"ל רוצה שיאנסו אותה ללכת עם המערך, ואחר כך ישבר המחסום ויעברו מיפלגות דתיות נוספות) ייאלצו וייצמן ואברחצירא להושיב את שמיר על כס ראש הממשלה.

כל זאת בתמורה יקרה, חסרת תקדים: שלושה כסאות סביב שולחן הממשלה כייצוג ל-4 מנדטים בלבד! — שבעתי על כך, אמרה לי השרה דורון, "פואר (בנימין בן-אליעזר) רוצה להיות שר".

לורנץ, איש הגאולה

פגישות, פגישות: כולם נפגשים עם כולם. אולם פגישת השבוע (שעבר) היא, ללא ספק, פגישתם של ראשי הממשלה **יצחק שמיר** הרב **שלמה לורנץ**, שהתקיימה ביום הששי. הרב לורנץ (אגודת ישראל), שסיים איראלה קדנציות ככנסת, פנוי להצעות, מסתבר, וההצעה שהוא הביא עימו לשמיר היתה למנותו כשר מטעם (או על דעת) ש"ס.

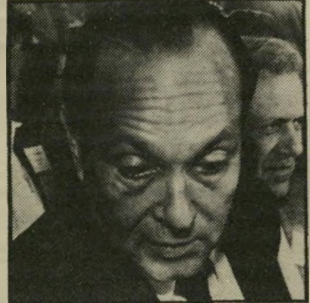
ההגררה של הסידור המתור הזה שעשו לורנץ את ההסכם בין הליכוד לש"ס היא — אישי-ביניים, נכון, הביניים הזה הוא אשכנזי, וש"ס פרשו בזמנו מהאגודה מכיוון שניצגיהם לא הבינו את השפה שבה התנהלו הישיבות — יידיש, אבל מה לא עושים לשם שמיים?

מירון השליחים

● מישלחת משק-העובדים, בראשות של דני רוזוליו.
● מישלחת פרופסורים, בראשותם של **חיים בן-שחר** (מועמד המערך לתיקהאוצר בבחירות הקודמות), **איתן ברגלס** ו**מיכאל ברזני**.
דבר השליחות כפי כולם: למנות את ראש הצוות הכלכלי של המערך, **גדי יעקובי**, כשרהאוצר, אם ירכיב המערך ממשלה, ולא למסור בשום פנים ואופן את התיק הפרובלמטי לשותף קואליציוני כמו **יגאל הורד** — ביין או עזר וייצמן.

אני היתי שם באמת מעניין

צהרי יום החמישי, בבניין המפלגה הליברלית, שתיפקד עד יום השלישי בבוקר כ-מטה תל-אביב.

מודעי לא חוסך אנרגיה

ליברלים ובעלי תפקידים במטה תל-אביב. מישור הוסיף. המפגש בכתב-יד ילדתי ליד שמו של ראש המטה, **יגאל כהן-אורגד**. ביטוי אינפנטילי של אכזבה?

השקט שאחרי ההמולה שעברה לירושלים ולחדרי חדרים בכתב-יד, בקומה הרביעית של הבניין מסוגרים (לחדר) בחזריהם השניים **אברהם שריר** ו**יצחק מודעי**. גם שרי החקלאות, **ספח גרוסר**, הראה נוכחות בבניין, ואילו השרה הרביעית, **שרה דורון**, נמצאה בביתה בשעות אחר הצהריים. המשותף לכולם: נסיון להיאחז בכל שכריו של מידע. מה קורה?

רוזני (מילוא) אני יושב כאן ומתכח לדעת מה קורה? התלונן שריר באוני הח"כ שהיה במרכז העניינים — בוועדת הבחירות בכנסת.

מילוא גילה אופטימיות אופיינית, סרת אחיה במציאות, והבטיח לשריר (ולצעמו) מנדט נוסף לליכוד (כלומר: 42 מנדטים), ומנדט נוסף לתחיה על חשבון מנדט מר"צ (כלומר: ירידה ל-2). "מעניין מה קורה עם מודעי?" הרהר בקול אחד הליברלים בבניין. לכי לראות מה איתו. הוא בחדר. את רואה את הנורה האדומה? זה סימן שהמוגן פועל, והוא בחדר." ובכן, המוגן פעל, אולם שרהאנרגיה שלא חוסך כמאמצים להגיע למשרד האוצר, גם לא חוסך באנרגיה. הוא הלך מומג, קורה איתו, הוא מוסיף. כאמת מעניין.

מיבצע הקדמת הבחירות

העבודה סמוכים זה לזה בנידון. מיסמכים או כל זכר כתוב אחר לריונים — איני!

ביתניים הפעילה תמ"י הפגועה את לחציה עד כדי איום ביצירת משבר ממשלתי. 24.1.84 נערכה פגישה בפורום האהוב על שרהאוצר הנוכחי — משולש — בינו ובין אהרון אברחצירא ואהרון אוזן. הפגישה נועדה לדחות את המשבר הממשלתי.

שכר הלימוד. ועוד הברקות סוציאליות כהנה וכנהנה.

השר אוזן התלונן באוזני כמה פעמים שהתוכנית לא זכתה להתייחסות הראויה במשרד האוצר. כאמצעי-התיקשורת, לעומת זאת, היא זכתה בתהודה מפתיעה, ומעוררת מחשבה. שרהאוצר רווקא זוכר שהיו ריונים בינו ובין שכנו (מישרד האוצר

עכשיו, כשארבעת חודשי המירון המתיש לבחירות מאחרינו, עושה מי שעושה חשבון-נפש אם הכל היה כראי. מקובל לומר שכל מי שנתן ידו להקדמת הבחירות (מנחם סבידרה, מרדכי ברסור, אהרון אברחצירא) שילם ביוקר על ההרפתקה הנחפזת.

לפחות לגבי אחד מהחבורה — אהרון אברחצירא — נוודאי מתב קשת בדיקה יסודית: מה לא היה בסדר?

העולם הזה כבר ריווח שמיבצע הקדמת הבחירות בתמ"י היה מתוכנן בקפידה, זמן רב לפני הכרזת הדרמטית של מנהיגה בטלוויזיה, ב-22.12.83, ממש ממש בסמוך לסיום כהונתו של אברחצירא בכית' רגון, שלח שרהעבודת-הרווחה והקליטה, **אהרון אוזן**, מיכתב לשר האוצר הטרי, **יגאל כהן-אורגד** (שאין ספק שהוא כיום נוסטרהטינה הגדול ביותר למנהיגי תמ"י על יומתם להפיל את הממשלה), שבו פירט את תוכניתו הכלכלית "שעליה עברו כלכלני תמ"י מעל חודש ימים" מצהירים בתנועת-מיסורתי-ישראל.

התוכנית הכלכלית נוסח אוזן היא יותר מגמתית ממגמתית. סעיפיה ממש וועקים: ביחידות: לדוגמה: ז' — כל מי שהכנסתו מעל 150 אלף שקל (לפי שכר אוקטובר) יחוייב בויתור חריפעי על הכנסת חודש אחר.

י"ג — יעודכנו מדרגות-המס, כך שתמינע השחיקה כסך המס המחייבת בעלי הכנסות מינימליות בתשלום מס.

י"א — ייקבע שכר לימוד מרוג בהתאם ליכולת. במקביל, תיקבענה מילגות, לרבות מילגה כגובה מלוא

כ"א טבת תשמ"ד
22 דצמבר 1983

שר העבודה והרווחה

לכבוד
שר האוצר
מר יגאל כהן אורגד

אדוני השר,

נושאים לדיון בבניין המדיניות הכלכלית.

לקראת הדיון בנושא המדיניות הכלכלית אבקש להביא את ההצעות המפורטות להלן כחלק בלתי נפרד מהנושא.

לאור המצב המיוחד שתואר בפני הממשלה, והשפעת מצב זה על המשק הישראלי ועל מדינת ישראל, מוטל על כל חברי הממשלה חובה לתת יד לתוכנית כוללת להבראת הכלכלה והמדינה, אולם תוכנית זו חייבת להיות ערוכה בצורה כזו שתחזיק ישרו בנטל הרבה יותר ואלו החלשים ישאו בו פחות.

תוכנית כזו צריכה לכלול לצד קיצוץ בתקציב המדינה ככלול של אמצעי הספיגה ובכל מקרה תוך הבטחת ספיקו לשכבות החלשות.

א. פניות הנחנות כמניות הטבה, יראו בהן שכר ויחוייבו במס מרגע נתינתן לפי רעון היראלי.

ב. יוטל מס על רווחי בורסה כהוראת שעה, יש לראות את הרווחים בבורסה

ואכן, למראית-עין, המשבר חוסל, אולם, ממש ממש בתאריכים אלו הוקם כשאי בתמ"י מטה בחירות, שהכין את שהיה אמור להתפוצץ ב-11 במאסר בכינוס תמ"י באוהל-שם, ופוצץ, לבסוף, ב-19 במאסר, בשדור הטל-וויזיה הוכרז-טוב (לשרדניו) ולרע (ל-איראלה פוליטיקאים).

או, אחרי תיכנון כה מרוקד וממושך — אין פלא שבמשרד תמ"י מסתובבים פנים עגומים ושואלים: מה לא היה בסדר?

כיום החמישי ניגש אחד מהפעילים למנהיגו ואמר לו: "אהרון, אין דבר? פעם הבאה — מתחילים להתארגן שנתיים לפני הבחירות?"

כלכלת היום שאחרי

מתי החלט סופית על ההפתעות הכלכליות (החוק הרטורואקטיבי המזימ על מטבע-חוק) שזומנו לנו למחרת ליל הבחירות? בלי הבחירות, בשלב די מוקדם, הגיע שרהאוצר, **יגאל כהן-אורגד**, למלון דיפלומט, שם שהה ראשי-הממשלה **יצחק שמיר**. השיחה בין השניים נמשכה כמה דקות. על מה דיברו? על התוצאות הראשוניות של הבחירות? השלכותיהן לגבי עתידים האישי (בפרט זה של כהן-אורגד) — לא דווקא אורגד, בניגוד לשרה אישים שודמו לחרור של שמיר (דודי לוי, **יצחק מודעי**), באותו לילה, לא נהנה ממעמד חזק בממשלתו. להיפך: מעמדו רופף ביותר, והוא כמעט מנוטרל מהשפעה מפלגתית.

השניים דנו, במהלך הזרמת התוצאות המבלבלות — תאמינו או לא — בענייני-עבודה שוטפים, כגון אלה ששטפו אותנו למחרת היום.

חוק באדו מיינהוף

ליל-שבת בקיבוץ גבת, חמישה ימים אחרי האכזבה הגדולה של תוצאות ליל-הבחירות. המנחה פתח את שבת-א...וייס... מיותר להציג כגבת. הרי זה מחודד-הבחירות שלו, והוא, כמינהגו אחרי כל בחירות בא להאיר את עינינו. העיניים שייכות, בדרך-כלל, למועדון גיליהזהב. הצעיר רים נסעו לקיסריה. יש שם הופעה של להקת כוורת. התנצל המנחה.

הכאב על תוצאות הבחירות הוא אישי, וגולש לרגשות מכבידה. אפילו כושר-הביטוי המרענן של וייס לא הצליח לשפר את האווירה. "כמה עלה לובה (אליאב) למערך?" חד וייס לקהל המוכה. "שני מנדטים! אחד בגלל חוק באדר-עופר." לפני ההרצאה הוא מספר לי. אתמול צילצלה אלי חברת גבת וביקשה ממני: תסביר מהר, כאסיפה, את חוק באדר-מיינהוף!

וייס מצא נחמת פורתא: השמאל כישראל התחזק. המערך בצירוף שינוי, ר"ץ, רק"ח והרשימה המתקדמת שלשום קיבלו 952,000 קולות; 100,000 קולות יותר מאשר בבחירות הקודמות!

הקהל תבע תכל'ס: מה לא היה בסדר? ומה יהיה התשובות של וייס, הרחוק מתבשילי המיטבח הפוליטי,

וייס
עם הדפוקים

היו מעורפלות לגבי העתיד, והטון הפרוגני שבו הן ניתנו הצליחו לעצבן יותר את התלמידים. ניתוח העבר הוא השטח שלו: "הזנחנו את התעמולה נגד הקטנות (שינוי, ר"ץ). הארון (מרדכי) וירשובסקי הופיע בשידור רדיו יסיים. ואמר: למה לכם לקחת גלולה נגד חילה? להצביע מערף? הצביעו שינוי! חלה זוהי תעמולת-ביכיים"